

Opisy slovesa CAN/CAN'T

Jako první se podíváme na sloveso CAN. Toto sloveso má několik významů, např. umět, moci, smět. Vyjadřuje tedy schopnost ale i svolení. Podle toho, co znamená, je tedy potřeba zvolit vhodný opis. Nejběžnější jsou:

[BE ABLE TO](#) - být schopen

[BE ALLOWED TO](#) - mít dovoleno

CAN / CAN'T - umět, moci

Nejdříve budeme mluvit o schopnostech.

přítomný čas: [I can swim.](#) 💡

minulý čas: [I could swim.](#) 💡

V těchto dvou případech jsme si poradili modálním slovesem. Nyní se podívejme na použití opisu [BE ABLE TO](#):

infinitiv: [I want to be able to swim.](#) 💡

budoucí čas: [I will be able to swim.](#) 💡

předpřítomný čas: [I've never been able to swim.](#) 💡

-ing: [Not being able to swim, I stayed at home.](#) 💡

Všimněte si, že zde pracujeme vlastně se slovesem 'být'. Opis BE ABLE TO totiž není sloveso, ale vazba slovesa BÝT, přídavného jména ABLE a infinitivu.

CAN / CAN'T - smět, nesmět

Sloveso CAN / CAN'T ale také vyjadřuje svolení, co smíme a nesmíme. (Ve velmi formální angličtině se někdy v tomto významu používá slovesa MAY, obzvláště ve velmi zdvořilých otázkách.)

přítomný čas: [I'm 18. I can drive a car now.](#) 💡

minulý čas: [I couldn't come with them.](#) 💡

Jako opis v tomto případě používáme [BE ALLOWED TO](#) (mít dovoleno).

infinitiv: [They want to be allowed to carry a gun.](#) 💡

budoucí čas: [Will you be allowed to stay overnight?](#) 💡

předpřítomný čas: [Priests have never been allowed to marry.](#) 💡

-ing: [Being allowed to vote for the first time, I was excited to go.](#) 💡

V přítomném a minulém čase si můžeme vybrat buď modální sloveso (can, could) nebo vazbu BE ABLE TO / BE ALLOWED TO. Rozdíl mezi těmito dvěma možnostmi (modál/opis) je popsán v základním článku o [modálních slovesech](#)

Opis slovesa MUST

Sloveso MUST nejčastěji opisujeme vazbou HAVE TO + infinitiv, i když možno je více.

přítomný čas: [I must study.](#) 💡

Jako opis tedy použijeme [HAVE TO](#) (muset). Pracovat zde budeme s tvary

slovesa HAVE:

minulý čas: **I had to study.** 💡

infinitiv: **I don't want you to have to take care of me.** 💡

budoucí čas: **We will have to wait.** 💡

předpřítomný čas: **My parents have had to put up with me for too long.** 💡

-ing: **I'm afraid of having to think of someone else.** 💡

V přítomném čase lze použít tedy buď modální sloveso nebo vazbu HAVE TO. Sloveso MUST něco příkazuje, tedy UKLÁDÁ příkaz, vazba HAVE TO pouze oznamuje povinnost.

You must wear a helmet. 💡 - Já ti to příkazuji, je to moje důrazná rada

You have to wear a helmet. 💡 - Mně je to jedno, ale píše se to tak vyhláše.

Opis slovesa MUSTN'T

Sloveso MUSTN'T (nesmět) lze také nahradit záporným CAN'T, o kterém jsme mluvili výše. Opis tedy bude záporná vazba BE ALLOWED TO.

přítomný čas: **You mustn't fail.** 💡

V ostatních tvarech tedy použijeme BE (not) ALLOWED TO:

minulý čas: **The students weren't allowed to talk.** 💡

infinitiv: **It's hard not to be allowed to see her.** 💡

budoucí čas: **You won't be allowed to make a phone call.** 💡

předpřítomný čas: **I haven't been allowed to go out much recently.** 💡

-ing: **They left because of not being allowed to practice their religion their country.** 💡

V přítomném čase lze použít MUSTN'T i tento opis. Rozdíl je pak podobný, jak předchozím případě. MUSTN'T něco zakazuje, tedy UKLÁDÁ zákaz, BE NOT ALLOWED TO pouze oznamuje, že se něco nesmí.

You mustn't cheat. 💡 - Já ti to zakazuji.

You are not allowed to cheat. 💡 - Je to tak dáno, je to ve školním řádu. Není to můj zákaz.

Opis slovesa NEEDN'T

Sloveso NEEDN'T (nemuset) se v angličtině už používá velice málo a již téměř úplně ho nahradil jeho opis.

přítomný čas: **You needn't go.** 💡

V ostatních tvarech (ale i v přítomném čase) ho nahrazuje záporné HAVE TO popř. záporné NEED TO:

minulý čas: **She didn't have to go home.** 💡

infinitiv: **It's nice not to have to worry about money.** 💡

budoucí čas: **I won't have to go to school anymore.** 💡

předpřítomný čas: [I've never had to apologize to anybody.](#) 💡

-ing: [Love means not having to say you are sorry.](#) 💡 (Erich Segal)

Rozdíl mezi DON'T HAVE TO a DON'T NEED TO je velmi nepatrný. DON'T HAVE TO - není povinnost, DON'T NEED TO - není potřeba. V naprosté většině případech jsou tyto dva výrazy zaměnitelné.

Opis sloves SHOULD / SHOULDN'T

Sloveso SHOULD vyjadřuje, že by někdo něco měl či neměl udělat.

přítomný čas: [You should work harder.](#) 💡

Má také jen jeden tvar, proto v ostatních časech použijeme opisnou vazbu [BE SUPPOSED TO](#):

minulý čas: [She wasn't supposed to leave the house.](#) 💡

Rozdíl v přítomném čase mezi SHOULD a opisem je podobný rozdílu mezi MUST a HAVE TO. Pomocí SHOULD někomu někdo sděluje, co si on skutečně myslí. Důrazně někomu např. něco radí. BE SUPPOSED TO oproti tomu pouze oznamuje, co se očekává.

[You should study.](#) 💡 - Je to můj názor, moje rada tobě.

[You are supposed to study.](#) 💡 Není to můj názor, jen vím, že se to očekává, např. to tak po tobě chce někdo jiný.

O slovíčku SUPPOSE a vazbě BE SUPPOSED TO se více dočtete v samostatném článku [zde](#).

Přehled

MODÁL	OPIS
can / can't (schopnost)	be able to
can, may (svolení)	be allowed to
mustn't, can't (zákaz)	(not) be allowed to
must (povinnost)	have to
needn't (není povinnost)	(not) have to
should / shouldn't (doporučení, rada)	be supposed to